

Quan surts de l'ombra

Anna Maria Ricart i Joan Arqué es capbussen en les violacions de dones produïdes a la guerra de Bòsnia al magnífic 'Encara hi ha algú al bosc' (TNC).

Per Andreu Gomila

Hi ha moltes maneres d'apropar-te a una tragèdia: mirar-la de lluny o fer-te-la teva. Aquesta última és l'opció que han assumit la dramaturga Anna Maria Ricart i el director Joan Arqué per parlar a *Encara hi ha algú al bosc* d'un dels grans drames europeus de finals del segle XX: la massiva violació de dones durant la guerra de Bòsnia (1992-1995). I ho porten a terme amb un muntatge despullat, impactant, que fa impossible que marxis del TNC sense sentir-te tocat per l'experiència que acabes de viure.

Perquè te'n vas amb la història de tres dones al cap. Una sèrbia, una croata i una altra de musulmana que van ser salvatgement agredides i que van parir fills fruit de la violència. Uns nens que, en néixer, volien escanyar perquè sabien què significaven. Uns nens que, malgrat tot, van aconseguir sobreviure. Alguns, adoptats a l'estranger. D'altres, amb els criminals a pocs quilòmetres de casa.

Ricart i Arqué podrien haver aixecat un muntatge encara més tremend. Però van decidir incloure-hi moments que ens permetessin respirar. Per fer-ho, introdueixen la vida real dels actors, perquè ens parlin sobre què feien en el moment en què, als Balcans, s'estaven cometent atrocitats i, a Barcelona, celebràvem els Jocs Olímpics o la primera Champions del Barça. És molt colpidor veure la proximitat de la tragèdia i com de lluny n'estàvem. Com ara, ens recorden, que el Mediterrani està sembrat d'immigrants morts.

La posada en escena ens permet observar les costures del muntatge, amb un molt bon ús del vídeo (provinent del documental homònim) i de

les maquetes, així com de la música en directe, a càrrec del gran Pep Pascual. Arqué juga sempre molt bé les seves cartes, amb el temps i amb la narrativitat de la proposta. I amb la història final del fotoperiodista Jordi Pujol Puente, mort durant el setge de Sarajevo, ens demostra que teníem la guerra molt més a prop del que creïem.

Tots els intèrprets, sobretot Judit Farrés, Òscar Muñoz i Montse Esteve (quina mirada!), estan al servei d'una peça coral on tots treuen el millor d'ells mateixos. Es miren, ens miren, i el públic queda atrapat amb el que ens venen a contar. Grans actors i actrius que saben donar pas i cedir protagonismes per convertir-se en un cor molt ben afinat. Una gran funció que demostra que la 'realitat' i la història recent són bons materials per al teatre contemporani si es tenen i es fan servir les eines adequades, sense renunciar a res i aprofitant la immediatesa del teatre. No cal esperar Milo Rau perquè ens regali un document impactant. *Encara hi ha algú al bosc* està a l'altura del millor teatre europeu contemporani. Sens dubte. ●

Montse Esteve a
'Encara hi ha algú al bosc'.

